

УДК 911.3:379.8:[930.85(477.82)]

**MUSEUM SPACES AS A SEGMENT OF THE CULTURAL LANDSCAPE OF
TOURIST DESTINATIONS: THE COUNTRY STUDIES DIMENSION****РОЛЬ АПТЕКИ-МУЗЕЮ В РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ М.
ЛУЦЬК****Yerko Iryna / Єрко І.В.**

д.е.н., доц.

ORCID: 0000-0002-5395-7557

Волинський національний університет імені Лесі Українки,

Луцьк, проспект Волі, 13

Melnyk Nadiia / Мельник Н.В.

к.геогр.н., доц.

ORCID: 0000-0002-2077-595X

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника,

Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57

Kacharovskiy Roman / Качаровський Р.Є.

ORCID: 0000-0002-6096-4800

Волинський національний університет імені Лесі Українки,

Луцьк, проспект Волі, 13

Анотація. Тези доповіді розглядають роль аптеки-музею в м. Луцьку як важливого елементу туристичної інфраструктури та складової культурної спадщини міста. Окремлено історичні етапи становлення закладу, особливості формування його експозицій та функціонування у туристичному просторі. Проаналізовано автентичні матеріали, інтер'єр та колекції аптеки-музею, що відтворюють розвиток фармацевтичної справи Волині та формують унікальний туристичний продукт. Визначено сучасні напрями розвитку музею, зокрема впровадження інноваційних технологій, реставраційних робіт. Підкреслено значення аптеки-музею у зміцненні туристичної привабливості Луцька через поєднання історико-культурної, освітньої й пізнавальної функцій.

Ключові слова: аптека-музей, Луцьк, туристична привабливість, культурна спадщина

Abstract. The abstracts of the report consider the role of the pharmacy-museum in Lutsk as an important element of the tourist infrastructure and a component of the city's cultural heritage. The historical stages of the establishment of the institution, the peculiarities of the formation of its expositions and functioning in the tourist space are outlined. Authentic materials, interior and collections of the pharmacy-museum, which reproduce the development of the pharmaceutical business of Volyn and form a unique tourist product, were analyzed. Modern directions of the museum's development, in particular the introduction of innovative technologies and restoration works, have been determined. The importance of the pharmacy-museum in strengthening the tourist attractiveness of Lutsk through the combination of historical, cultural, educational and cognitive functions is emphasized.

Key words: pharmacy-museum, Lutsk, tourist attraction, cultural heritage

Вступ.

Реалії економічного розвитку туристичної галузі змушують до пошуку та застосування нових та креативних підходів до створення мережі галузевих туристичних об'єктів, для більшої зацікавленості туристів, що дозволить

розширивши кругозір у висвітленні історії, культури, господарства тощо. До таких вузькопрофільних галузевих музеїв належать аптеки музеї. В Україні діють понад десять аптек-музеїв у мм. Київ, Харків, Львів, Луцьк, Чернівці, Рівне, Вінниця, Черкаси, Чернігів, Ковель, Ніжин, Борислав, Євпаторія [1; 6-7].

Аптеки-музеї вирізняються високою пізнавальною цінністю, адже відтворюють розвиток фармацевтичної справи та демонструють автентичні експонати, що формують унікальний туристичний продукт. Їхня присутність у туристичному просторі міст сприяє урізноманітненню екскурсійних маршрутів і підвищенню інтересу до локальної історико-культурної спадщини. Саме тому такі заклади відіграють важливу роль у зміцненні туристичної привабливості регіонів, зокрема й м. Луцька.

Виклад матеріалу.

Окрасою туристичного Луцька є Аптека-музей (аптека Злоцьких) що знаходиться на майдані Ринок в історико-культурному заповіднику «Старий Луцьк». У XVI ст. в Луцьку функціонувало кілька міських і шпитальних аптек, а на майдані Ринок працювало шість аптечних кіосків. Кам'яниця, де зараз розташована аптека-музей (рис.1), була збудована вкінці XVIII ст. У 1845 році вона зазнала пожежі. Тоді ж брати хімік-аналітик Адам та Петро Злоцькі відремонтували будівлю і розмістили там аптеку. В аптеці були наявні старовинні латинські, німецькі, польські книги з рецептами виготовлення ліків, а також багато наявного обладнання для виготовлення ліків у лабораторії [1; 3; 6-7].

В першій половині XX ст. в аптеці, використовуючи понад 200 найменувань рослин, виготовлялося 50-70 найменувань мазей, близько 30 настоянок, понад 20 сиропів. У 1935 році біля аптеки на глибину 110 м була створена свердловина шляхом буріння, з якої отримували мінеральну воду. Тут також виготовляли солодкі фруктові сиропи. Пізніше в аптеці виготовляли власні концентрати із лимонів та поліської журавлини. За радянських часів деякі речі з аптеки були перевезені до львівської аптеки-музею. Луцька аптека стала музеєм дещо пізніше [1; 5-7].



Рисунок 1 – Головний фасад аптеки-музею

Джерело: [5]

Сучасна будівля аптеки-музею – це одноповерховий будинок із підвалами з циліндричними склепіннями. Головний фасад, декорований кованими елементами, ґратками на вікнах, ліхтарями, має три вікна та вхід. Дім по периметру обрамлений карнизами складного профілю. Дах двосхилий з червоним металочерепичним покриттям [1].

Музейна експозиційна частина аптеки розташовується у двох наземних приміщеннях – торговому залі та кабінеті директора. Тут збережено старовинний інтер'єр аптеки. Наявні берестові шафи, розміщені у залах, виготовлені 150 років тому (рис. 2). Під стелею на шафах – погруддя Сократа й Гіппократа. За склом, у шафах-вітринах, виставлено різні пляшечки, штангласи, ступки, штофи із підписами. Родзинка торгового залу – касовий апарат *The National Cash Register Co, Dayton, Ohio, U.S.A.*, де зберігаються старовинні гроші. В кабінеті директора експозиція – це аптечний посуд XV–XVII століть, старовинні рецепти, документи. Також експонується «Посібник для підготовки аптекарів» (1875 р.), «Травник лікарських рослин» (1883 р.), «Фармакопея польська» (1938 р.), старі підручники, посібники та рецептники з фармацевтичної хімії, технології виробництва ліків. У кабінеті знаходиться старовинний аптечний інвентар: мірні циліндри та ваги, машинка для виготовлення супозиторіїв і закривання флаконів,

різний посуд, ступки для виготовлення мазей та порошків і подібне, стара друкарська машинка, телефон та інше. В аптеці зберігається гербарій лікарських рослин із 1942 року [1; 5-7].



Рисунок 2 – Експозиція музею

Джерело: [5]

Нині аптека працює, діє лабораторія, що спеціалізується на виготовленні дерматологічних ліків, хоча до кінця 2025 року частина приміщення перебуває на плановій реконструкції.

Висновки.

Аптека-музей є унікальною родзинкою мережі об'єктів туризму обласного центру Волині. Її експозиція відображає історичний експерс у розвиток фармакології Волині, тісно переплітаючись із тогочасними подіями та архітектурними рішеннями при будівництві. Вимоги сьогодення створюють передумови для подальшого прогресивного музею, чому сприятимуть реставраційні роботи в приміщеннях, розглядається можливість впровадження новітніх технологій – 3D інсталяцій, англomовний перекладу елементів експозиції, підписи шрифтом Брайля для незрячих і слабозрячих осіб.

Музей широко використовується для проведення тематичних екскурсій для фармацевтів, залучається для днів відкритих дверей та «ночей у музеї». [2; 4-5]. Розробляється ідея створення віртуального онлайн 3D-туру. Заклад є самодостатнім, включений до екскурсійних туристичних маршрутів містом, за

умови вдалої промоції він виступатиме потужним перспективним об'єктом туризму .

Завдяки інтеграції інноваційних експозицій і тематичних заходів аптека-музей виконує важливу роль у розвитку культурного туризму та формуванні стійкої туристичної привабливості міста.

References:

1. Аптеки-музеї в Україні [Pharmacy museums in Ukraine]. URL: <https://surl.li/sojzqu> (дата звернення: 24.10.2025).

2. Департамент культури, молоді та спорту Волинської ОДА [Department of Culture, Youth and Sports of the Volyn Regional State Administration]. URL: <https://voladm.gov.ua/category/upravlinnya-kulturi-z-pitan-religiy-ta-nacionalnostey/1/> (дата звернення: 20.10.2025).

3. Карпюк З. К., Антипюк О. В., Качаровський Р. Є. Історико-культурний потенціал музейної мережі у розвитку туристично-рекреаційного комплексу Волинської області [Historical and cultural potential of the museum network in the development of the tourist and recreational complex of the Volyn region]. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Географія* [Bulletin of the Taras Shevchenko National University of Kyiv. Geography]. 2021. № 3/4 (80/81). С. 55–64. DOI: 10.17721/1728-2721.2021.80-81.10.

4. Луцька міська рада [Lutsk City Council]. URL: <https://www.lutskrada.gov.ua/> (дата звернення: 29.10.2025).

5. Луцьк – туризм [Lutsk Tourism]. URL: <https://www.visitlutsk.com/apteka-muzej/29.09.2025>).

6. Музейний портал [Museum portal] URL: <https://museum-portal.com/ua> (дата звернення: 20.10.2025).

7. Музейний простір Волині [Museum space of Volyn] URL <https://volyn-museum.com.ua/> (дата звернення: 21.10.2025).

Стаття надіслана: 17.11.2025

© Єрко І.В., Мельник Н.В., Качаровський Р.Є.